

הירש, אוטו (1885-1941)

(Otto Hirsch). יושב-ראש ה'נציגות הארצית של יהודי גרמניה'. ה' נולד בשטוטגרט, במדינת וירטמברג שבגרמניה, למד משפטים, זמן קצר עבד כעורך-דין, והצטרף לשירות הציבורי, תחילה העירוני ואחרי-כן הגלילי. תחום עיסוקו היה ניהול מערכת תעלות המים, ששימשו את התחבורה הפנימית באיזור. ב-1919 השתתף ה' כנציג וירטמברג באסיפה הלאומית בווימאר ובשיחות השלום בפריס. בצד עבודתו בשירות מדינת וירטמברג היה ה' מראשית דרכו הציבורית פעיל בענייני יהודים. הוא היה מראשי ה'אגודה המרכזית של אזרחים גרמנים בני הדת היהודית', ונמנה עם האגף שביקש לשלב באגודה את הפעולה למען ארץ-ישראל. ה' היה גם חבר הוועדה היוזמת להקמת הסוכנות היהודית וועד ידידי האוניברסיטה העברית, פעיל במועצה הגלילית של יהודי וירטמברג ומ-1930 – ראשה. פגישתו עם מרטין בובר ב-1924 עוררה את עניינו בחינוך מבוגרים יהודי. ה' יזם את הקמת 'בית המדרש' (Lehrhaus), שנפתח בשטוטגרט ב-1926

ובו השתתף בובר, ה' גם עמד בראש הוועד המנהל שלו, שבו שיתפו פעולה יהודים מחוגים שונים ובעלי השקפות שונות – אנשי 'האגודה המרכזית' וציונים, חברי 'ברית חילי החזית היהודים' ונציגי אגודת-ישראל.

ב-1933 היה ה' ממקימי ה'נציגות הארצית של יהודי גרמניה' ונבחר ליושב-ראש שלה. הוא מלא תפקיד מרכזי בפעולתה בתחום העזרה הכלכלית, ההסבה וההכשרה המקצועית, הרחבת רשת בתי-הספר היהודיים ואף ארגון ההגירה. ידו היתה גם בכינון ובהפעלה של 'המרכז לחינוך יהודי למבוגרים' בראשותו של בובר. ה' ייצג את 'הנציגות' באומץ בפני השלטון, ניווט אותה בסערות הפנים ותיווך ופישר בין יריבים בעלי עמדות ותביעות מנוגדות. כבר-סמכא בענייני ארגון ותקציב קישר ה' בין 'הנציגות' לארגוני העזרה היהודיים שמחוץ לגרמניה, בעיקר עם ה'מועצה למען יהדות גרמניה' בבריטניה ועם הג'וינט האמריקני, וזכה באימונם המלא כנציג יהודי גרמניה.

בקיץ 1935 נעצר ה' בפעם הראשונה בקשר לדרשה מיוחדת ליום הכיפורים, שחיברה 'הנציגות' ושנועדה להיות מושמעת בכול בתי-הכנסת במדינה. ה' סירב להסתתר בימי פרעות 'ליל הבדולח' בנובמבר 1938, נעצר שנית והוחזק שבועיים במחנה הריכוז זקסהאוזן. בשובו לתפקידו השקיע את מירב מאמציו בהגברת ההגירה ובפעולת הצלה. הוא תיכנן הקמת מחנות מעבר לפליטים בבריטניה ובארצות אחרות במערב, וראה בהם דרך לזירוז שחרורם של אלפי עצירי הפרעות ולהגברת פעולת הצלה. לשם כך נפגש בשנים 1938-1939 פעמים רבות בבריטניה ובארצות-הברית עם נציגי מוסדות סיוע ועם גורמים ממשלתיים והשתתף בשם ה'נציגות' בוועידת אוין.

ב-16 בפברואר 1941 שוב נאסר הי'. כעבור כמה חודשים הובא למאוטהאוזן, למרות שאשתו השיגה רשיון כניסה לארצות-הברית. במחנה עונה למוות. מיפקדת המחנה הודיעה למשפחתו כי מת ב-19 ביוני 1941. זכרו הונצח בעיר הולדתו וביישוב שבי ציון, שנוסד בידי יוצאי וירטמברג.